

Jouni Keronen

13.01.2020

Jouni Keronen tietää, että ilmastonmuutos on nähtävä bisnesmahdollisuutena, eikä vain rasisiteena, jotta sen hillitsemisessä voidaan onnistua. Tavoite on kunnianhimoinen ja töitä on paljon – aikaa ei.

Ilmastonmuutoksesta bisnestä

Jouni Kerosella on jo takanaan vauhdikas päivä, kun hän pyyhältää Ruoholahdessa sijaitsevan toimistorakennuksen aulaan. Tapaamisesta seuraavaan, ja auton avainkin oli alkanut reistaillemaan, mikä ei ole kovin tervetullutta kiireisen päivän keskelle. Nyt hänellä on kuitenkin hetki aikaa istua aloillaan ja kertoa aiheesta, jonka ympärillä hänen työnsä pyörii: ilmastonmuutoksesta.

Vain hetki ehtii kuitenkin kulua haastattelun alusta, kun Kerosen puhelin jo hälyttää.

– Jes, tämä on mahtavaa, Keronen huudahtaa iloisena vilkaistuaan puhelintaan.

Kyseessä on tärkeä viesti ja siihen on reagoitava heti. Hän on juuri saanut merkittäviä uutisia Euroopan Unionista hänen johtamansa Climate Leadership Coalitionin tekemään aloitteeseen ilmastonmuutokseen liittyen. Vauhti ei hiivu, eikä sen kuulukaan.

Kerosen työ CLC:n toiminnanjohtajana keskittyy siihen, miten ilmastonmuutosta voitaisiin hillitä tekemällä järkeviä bisnesratkaisuja, ja tämän asian kanssa ei voi aikailla.

Kaikki alkoi kotoa

Valkeakoskelta kotoisin oleva Keronen tiesi jo nuorena, että haluaa tulevaisuudessa olla edistämässä ympäristön hyvinvointia. Ilmastonmuutos ei vielä 1970-luvulla pyörinyt päivittäin uutisissa ja keskusteluissa, ja Kerosessakin huolen herätti hänen lähiympäristössään näkyvät muutokset.

– Mökkimme sijaitsi puhdasvetisellä järvellä, mutta sinne päästäksemme matkustimme aina hyvin saasteisten vesialueiden läpi. Lähellä sijaitseva tehdas vakuutti ettei heiltä

tule päästöjä vesistöihin, mutta veden ollessa matalalla pystyi näkemään valtavat putket, joista vesistöön virtasi ruskeaa jätevettä. Silloin mietin, että haluan tehdä jotain ympäristön eteen, Keronen muistelee.

Tähän aikaan juuri energiayhtiöt olivat usein saastuttamisen takana, joten Keronen päätti lähteä opiskelemaan alaa, jotta hän voisi tulevaisuudessa vaikuttaa käytäntöihin ja edistää sitä kautta ympäristön hyvinvointia. Jo silloin Kerosen mielessä pyöri ajatus siitä, miten paljon halvempaa olisi estää esimerkiksi jätteiden päätymistä luontoon kuin lähteä sitten puhdistamaan niiden saastuttamia ympäristöjä.

Energia-alan ja tekoälyn ytimeen

Niinpä Kerosen tie vei energia-alalle. Otaniemestä diplomi-insinööriksi valmistumisen jälkeen hän pääsi ensimmäisenä tutustumaan turpeeseen. Tämän jälkeen työ tutkijana Teknologian tutkimuskeskus VTT:llä jatkui maakunnissa tehtävässä energiankäytön ohjautuvuuden tutkimuksen parissa, mistä Keronen teki myös diplomityönsä. Tutkimus jatkui Suomen suurteollisuuden sähkönkäytön ohjautuvuuden parissa.

Vuonna 1985 maailmalla alkanut tekoälybuumi rantautui myös Suomeen. Keronen oli tällöin VTT:n nuorimpia tutkijoita, ja häntä pyydettiin selvittämään mitä hyötyä tekoälystä ja asiantuntijajärjestelmistä voisi saada energiajärjestelmiin, josta tuli myös Kerosen lisensiaattityö. Hän oli mukana kehittämässä silloiselle Helsingin kaupungin sähkölaitokselle pilottijärjestelmää, jossa voitiin tekoälyn avulla suunnitella sähköverkon kytkentöjä.

Keronen pääsi esittelemään pilottijärjestelmää maailmalle ja päätyi kertomaan aiheesta myös Kaliforniaan maineikkaaseen Stanford Research Instituuttiin (SRI International). Vierailu päättyi lopulta siihen, että SRI kutsui Kerosen opettamaan pilottijärjestelmässä käytettyä olio-ohjelmointia Stanfordin.

– Minua luultiin Stanfordin useina opiskelijaksi ja minulle toisteltiin miten mukavaa, että olen päässyt sinne opiskelemaan. Koska eihän nyt kukaan ”Itä-Euroopasta” voi tulla Yhdysvaltoihin opettamaan ohjelmointia, Keronen nauraa.

Vuoden jälkeen Keronen palasi Suomeen, jossa hän siirtyi töihin Imatran Voimaan. Kävi ilmi, että IVO neuvotteli parhaillaan yhteistyöstä Kerosta aiemmin koskelleen yhdysvaltalaisen Electric Power Research Institutin (EPRI) kanssa, ja Keronen päätyi toistamiseen Kaliforniaan töihin, tällä kertaa Imatran Voiman edustajana.

– Kaliforniassa asuessani Al Gore julkaisi vuonna 1993 kuuluisan teoksensa Earth in the Balance. Luin kirjan siellä ollessani ja se oli ensimmäinen kerta, kun aloin miettimään tällaisia asioita kuin ilmastonmuutos ja hiilidioksidipitoisuuden kasvu. Ne jäivät mieleeni pyörimään, Keronen kertoo.

Suomeen palattuaan Keronen jatkoi Imatran Voimalla, kunnes vuonna 1998 Imatran Voiman ja Neste Oy:n fuusiossa muodostettiin Fortum Oyj.

– Pidän saman vuoden pikkujouluissa astetta räväkemmän esityksen siitä, kuinka tekoäly ja tietotekniikka voivat edistää energia-alaa. Tästä hyvästä päädyin lopulta Fortumin

tietohallintojohtajaksi, josta etenin edelleen innovaatiojohtajaksi, Keronen muistelee.

”Olin tutustunut Åland Indexiin ja Itämerikorttiin, ja ymmärsin näiden innovaatioiden merkityksen.”

Jouni Keronen, väsymätön ilmastovaikuttaja.

Inspiraatiota Euroviisuista

Ilmastonmuutos alkoi vaikuttaa energiabisnekseen isosti vuodesta 2005 eteenpäin. Tämä näkyi vahvasti Kerosen työssä innovaatiojohtajana Fortumilla, jossa hän pääsi nyt miettimään ympäristön kannalta kestävämpiä ratkaisuja energiantuotantoon, kuten hän oli lapsena toivonut pääsevänsä tekemään.

– Jo tällöin puhuttiin paljon siitä, että kansalaiset voisivat omilla toimillaan kiihdyttää positiivisia ratkaisuja tekemällä puhtaita valintoja omassa elämässään.

Tämän ajatuksen jakoi Suomen vuoden 2011 euroviisuedustaja Paradise Oskar, joka lauloi kilpailukappaleessaan Peteristä, joka lähtee kotoa pelastamaan maailmaa, eikä aio palata kotiin ennen kuin se on pelastettu.

Kappale iski Kerosen – ja tästä lähti liikkeelle tapahtumien sarja, jonka seurauksena syntyi lopulta ilmastoverkosto Climate Leadership Coalition.

Vuodesta 2013 lähtien Keronen mietti sitä, mitä yritysmaailma voisi tehdä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Saman vuoden keväänä Keronen oli mukana järjestämässä Musiikkitalolla tapahtumaa, jossa ideoitiin mitä muusikot voisivat tehdä ilmastonmuutoksen eteen. Yhtäkkiä satapäisestä yleisöstä hypähti ylös Veikko Välimä, joka sanoi, teidän on tavattava YK:ssa 30 vuotta työskennellyt Tapio Kanninen.

– En tuntenut Kannista ennakoon, mutta heti kun tapasimme kaikki ajatuksemme ja ideamme synkkasivat. Nykyisin vaimokin vitsailee, että kenen kanssa olen oikein naimisissa, kun olemme niin paljon yhteydessä Tapion kanssa, Keronen nauraa.

Keronen kertoo, että pian Musiikkitalon tapahtuman jälkeen Kanninen keskusteli Kone Oyj:n

hallituksen puheenjohtajan ja silloisen pääjohtajan Antti Herlinin kanssa siitä, mitä Suomen teollisuus tekee tällä hetkellä ilmastonmuutoksen eteen.

- Keskustelun myötä Antti alkoi järjestää yritysmaailman henkilöiden kanssa keskusteluja siitä, mitä Suomessa voitaisiin tehdä ilmastonmuutokselle.

Keronen oli itse mukana pienryhmässä Fortumin edustajana. Samoihin aikoihin hän veti dosenttina Lappeenrannan yliopistossa kansainvälistä kurssia, jossa ideoitiin kuinka eri maat voisivat käyttää uusiutuvaa energiaa ja vähentää hiilidioksidipäästöjään.

- Katsoessani opiskelijoiden töitä minulla välähti: tähän on maailman suurin bisnesmahdollisuus. Esittelin ajatukseni ja johtajat kiinnostuivat. Ilmastonmuutoksen ei tarvitse olla vain riskien torjumista, vaan se voi olla myös valtava mahdollisuus, Keronen muistaa.

Ilmastonmuutos kiinnostavaksi bisnesmahdollisuudeksi

Onnistuttuaan herättämään yritysjohtajien mielenkiinnon Keronen alkoi valmistella ilmastonmuutoksen bisnesmahdollisuuksiin keskittyvän yhdistyksen perustamista, ja syyskuun 1. päivä vuonna 2014 Climate Leadership Coalition aloitti toimintansa.

Vuoteen 2019 mennessä CLC on kasvanut seitsemästä perustajajäsenestä 56 organisaatiojäsenen ja 22 henkilöjäsenen yhdistykseksi.

- CLC:n kantava idea on se, että pyrimme kehittämään ratkaisuja, joilla ilmastonmuutoksen hillintä voidaan tehdä hyväksi bisnekseksi ja siten saada yksityistä rahaa käyttöön tämän globaalin ongelman ratkaisemiseksi, Keronen avaa.

CLC:n toiminta perustuu jäsenverkoston pyörittämiseen, systemaattisen ratkaisun edistämiseen vaikuttamisen kautta sekä työryhmätoimintaan, joissa työryhmät voivat ideoida erilaisia ratkaisuja ja tapoja vaikuttaa ilmastonmuutokseen liike-elämän ja tutkimuksen kautta.

- Ilmastonmuutoksen hillitseminen vaatii paljon pääomia ja julkisen varat eivät riitä pitkälle. Suurimman osan rahasta pitää siis tulla yksityiseltä sektorilta ja jotta se tapahtuu, niin ilmastonmuutoksen pitää tulla hyväksi bisnekseksi. Sen sijaan, että keskittyisimme negatiivisiin puoliin, joita ilmastonmuutoksesta aina nostetaan, me kysymme mitä liiketoimintaa tämä voisi tuoda Suomeen.

Vaikuttavia tavoitteita ja aloitteita

Vuosien aikana yhdistys on kasvanut vaikuttavia aloitteita tekemäksi suureksi toimijaksi, jonka vetoomukset huomioidaan niin Suomessa kuin Euroopassa.

Vuoden 2018 kesällä pohjoismaiset yritykset, finanssisektori ja järjestöt vaativat julkilausumassaan EU:ta ja sen jäsenvaltioita sopimaan uusista, riittävän kunnianhimoisista ilmastotavoitteista Pariisin sopimuksen vahvistamiseksi.

- Aloite sai paljon myönteistä palautetta aina Euroopan unionin silloiselta komissaarilta Jyrki Kataiselta

ja jopa entiseltä Ranskan ulkoministeriltä ja Pariisin ilmastoneuvotteluiden (COP21) puheenjohtajalta Laurent Fabiukelta. Myös monet yritykset lähtivät tukemaan aloitetta, ja tiesimme, että nyt olemme oikealla tiellä.

Syyskuussa 2019 julkilausuma sai jatkoa, kun CLC nosti esiin, kuinka EU:n ilmastopolitiikan epätarkat pitkän aikavälin tavoitteet hankaloittavat pitkän tähtäimen sijoittamista ja siten siirtymistä kestävämpään talouteen. Julkilausumassa korostettiin EU:n yhteisen systeemisen ratkaisun tärkeyttä ilmastomuutoksen hillitsemisessä, mikä vaatii kunnianhimoisempaa ja ennakoitavampaa ilmastopolitiikkaa.

- Esimerkiksi energia-alan investointien taloudellinen elinkaari suunnitellaan usein noin 40-60 vuodeksi. EU on asettanut toistaiseksi selkeät päästövähennystavoitteet ainoastaan vuoteen 2030 saakka. Voidaksemme kasvattaa ilmastomuutosta hillitseviä investointeja meillä on oltava EU-laajuinen, ennustettava, markkinapohjainen ratkaisu, jossa on huomioitu myös hiilidioksidin hinta, Keronen avaa.

Yksityisen sektorin investointien ja rahoituksen lisäksi CLC:ssä nähdään, että nimenomaan Eurooppa ja Euroopan Union voi olla ratkaisevassa asemassa ilmastomuutoksen hillitsemisessä globaalisti.

- Voidaan ajatella, että kun ilmastomuutokseen johtanut teollinen vallankumous on alkanut Euroopasta, niin nyt Eurooppa voisi esittää teknistaloudellisen mallin, jolla ilmastomuutokseen voidaan todella vaikuttaa.

Avainasemassa on päästökauppa. Tällä hetkellä Euroopassa päästökauppa kattaa 45 %, mutta Kaliforniassa on jo olemassa malli, joka kattaa jopa 85 % kaupasta.

- Voimme oppia paljon Kalifornian mallista ja pyrimme vauhdittamaan yhteistyötä sinne. Verkostot ja yhteistyö ovat keskiössä CLC:n toiminnassa, Keronen kertoo.

Myös Ålandsbanken on Climate Leadership Coalitionin jäsen, ja jo pian liittymisen jälkeen pääsi huomaamaan verkostojen voiman.

- Olin tutustunut Åland Indexiin ja Itämerikorttiin, ja ymmärsin näiden innovaatioiden merkityksen. Ålandsbanken oli ollut vasta hetken jäsenenä, kun jo linkitimme pankin tiimin YK:n kanssa, Keronen muistelee.

Tämä johti lopulta siihen, että Ålandsbanken kutsuttiin esittelemään Åland Indexiä ja Itämerikorttia YK:lle New Yorkiin.

- Itämerikortti oli todella kiinnostava konsepti, ja on sitä edelleen. On loistava idea, että omien ostotensa hiilijalanjälkeä voi seurata digitaalisten palveluiden kautta. Oman hiilijalanjäljen näkeminen pitäisikin olla mahdollisimman helppoa, koska silloin tiedostamme paremmin, mikä on ostostemme vaikutus maailmaan, Keronen kertoo.

Keronen on seurannut myös Ålandsbankenin työtä Itämeren hyväksi kiinnostuneena.

- Pankin tekemä Itämerityö on todella upeaa. On hienoa, että on tällainen missio, jota todella edistetään vaikuttavasti, Keronen lisää.

"Oman hiilijalanjäljen näkeminen pitäisikin olla mahdollisimman helppoa, koska silloin tiedostamme paremmin, mikä on ostostemme vaikutus maailmaan."

Jouni Keronen, Ilmastovaikuttaja, joka taistelee luonnon ja Itämeren hyvinvoinnin puolesta.

Yksilön valinnat kaiken keskiössä

Keronen seuraa itse myös omien valintojensa hiilijalanjälkeä, ja CLC pyrkii myös lisäämään ostosten hiilijalanjäljen näkyvyyttä.

- Ehkä suurin teko omalla kohdallani oli se, että kun muutimme Vanhaan Porvooseen omakotitaloon, niin vaihdoimme heti öljylämmityksen maalämpöön. Hybridi-, biokaasu- tai sähköautoilla olen ajanut jo yli kymmenen vuotta ja lisäksi olemme vähentäneet punaisen lihan käyttöä, Keronen kertoo.

Mutta onko yksilön valinnoilla ja teoilla väliä isossa kuvassa?

- Minusta pitäisi kysyä, että onko millään muulla mitään väliä kuin yksilön teoilla. Kaikki lähtee lopulta yksilön valinnoista.

Keronen nostaa esimerkeiksi sähköautojen valmistajana tunnetun Teslan sekä kasviperäisiä pihvejä valmistavan Beyond Meatin: Varakkaat ihmiset alkoivat ostaa Teslan sähköautoja, ja autojen menekin kasvaessa Tesla pystyi skaalaamaan tuotantoaan. Samalla sähköautojen kiinnostus kasvoi ja tämä pakotti koko maailman autoteollisuuden mukaan sähköiseen liikenteeseen.

- Beyond Meat on ruokapuolen Tesla. Valistuneet kuluttajat alkoivat ostaa tuotetta, joka mahdollisti sen kasvun. Jokainen valinta on kuin äänestäisi joka päivä ja valistuneilla ja aktiivisilla kansalaisilla on tässä mahdollisuus olla näyttämässä tietä. Firmat reagoivat myyntiin, jos uusi tuote myy, siihen panostetaan, Keronen avaa.

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi tarvitaan siis yksilöitä, yksityisiä yrityksiä ja niiden investointeja sekä systemaattisia ja laajoja poliittisia päätöksiä.

- Tietenkin on mahdollisuus, että jonkinlainen keksintö voi ilmaantua, mikä ratkaisee koko asian, mutta sivilisaation tulevaisuutta ei voi jättää sen varaan. Meidän on toimittava nyt, sillä aikaa odottaa ei ole, Keronen toteaa.

Myös meidän aikamme on lopussa, sillä Sitran Mari Pantsar odottaa Kerosta muutamaa kerrosta ylempänä. Heillä on useita vasta painosta tulleita Tienhaarassa-nimisiä kirjoja signeerattavana. Mitähän kaksikon kirja voisikaan käsitellä? Tietenkin ilmastonmuutosta, ja sitä, että nyt on kiire.

Teksti: Lotta Lybeck, kuva: Jetro Stavén

Artikkeli lehdestä Ålandsbanking 2/2019

julkaistu 13.01.2020